

ORKUSTOFNUN

**Snæfellsbær. Könnun á malarnámu á Breið
12. maí 1997**

**Skúli Víkingsson,
Ingibjörg Kaldal**

Greinargerð SV-IK-97-01

SNÆFELLSBÆR KÖNNUN Á MALARNÁMU Á BREIÐ 12. maí 1997

1. INNGANGUR

Í byrjun maí óskaði Snæfellsbær eftir því að Orkustofnun gerði úttekt á svæði því sunnan Rifs, sem fyrirhugað er að Lava hf. fái undir athafnasvæði. Staðhættir eru þannig að Hólmkelsá og Skarðslækur hafa byggt undir sig lága malarkeilu þar sem árnar renna af fjallsbrúninni niður á jafnsléttu. Úr þessari malareyri hefur verið tekið efni m.a. í slitlag, en slíkt efni er óvísá að finna á þessum slóðum. Því þótti rétt að kanna magn efnisins á svæðinu, með tilliti til staðsetningar athafnasvæðisins. 2 jarðfræðingar Orkustofnunar mættu á staðinn 12. maí og fengu gröfu sér til aðstoðar.

2. GRYFJULÝSINGAR

Grafnar voru 11 gryfur með traktorsgröfu. Staðsetning gryfjanna er sýnd á mynd 1.

Gryfja 1:

0 - 1.0 m: Steinar, möl og sandur.
Vatn kemur inn á 0.9 m.

Gryfja 2:

Í yfirborði er örþunnur sendinn jarðvegur.
0 - 1.0 m: Steinar möl og sandur.
1.0 - 1.3 m: Sandur.
1.3 - 2.3 m: Steinar, möl og sandur.
Vatn kemur inn á 2.2 m dýpi.

Gryfja 3:

0 - 0.2 m: Svartur gjóskuríkur sandur.
0.2 - 2.3 m: Möl, með steinum og sandi.
Mesta stærð steina um 15 cm.
Vatn kom inn á 2.2 m dýpi.

Gryfja 4:

Í yfirborði örþunnt lag af foksandi.
0 - 0.4 m: Möl, með steinum og sandi.
Mesta stærð steina um 25 cm.
0.4 - 0.7 m: Sandur.
0.7 - 2.2 m: Möl með steinum og sandi.
Vatn kom inn á 2 m dýpi.

Gryfja 5:

0 - 0.4 m: Sandur með fínni möl.
0.4 - 2.3 m: Möl með steinum og sandi,
litað mýrarrauða efst.
Vatn kom inn á 1.5 m dýpi.

Gryfja 6:

Í yfirborði er jarðvegsblandaður sandur.
0 - 2.2 m: Möl með sandi og stöku steinum.
Mesta stærð steina um 20 cm.
Vatn kom inn á 1.5 m dýpi.

Gryfja 7:

Í yfirborði er jarðvegsblandaður sandur.
0 - 1.0 m: Sandblönduð möl, jarðvegsblönduð efst.
1.0 - 2.4 m: Vel skoluð og núin möl með steinum; nær enginn sandur.
Vatn kom inn á 1.5 m dýpi.

Gryfja 8 í fremur stórbýfðu landi:

0 - 3.0 m: Sendin mólmýri. A. m.k. 2 sendin lög (gióskulög ?) ofarlega, sem vatn fossar um.

Gryfja 9:

0 - 1.2 m: Möl og sandur.
Vatn kemur inn á 0.8 m dýpi.

Gryfja 10 í smáþýfðu landi:

0 - 1.0 m: Sendinn jarðvegur.
1.0 - 2.5 m: Möl og sandur. Linsur af nær hreinum sandi.
Vatn kom inn á 1.5 m dýpi.

Gryfja 11:

0 - 0.5 m: Sendinn jarðvegur.
0.5 - 1.5 m: Möl og sandur með steinum.
Stærstu steinar um 30 cm í þvermál.
Vatn kom inn á 0.9 m dýpi.

3. NIÐURSTÖÐUR

Í öllum gryfjunum nema einni (gryfju 8, sem er í mólmýri) er möl, mismikið blönduð sandi og steinum. Hvergi var hægt að grafa niður úr mölinni, því alls staðar kom vatn fossandi inn á litlu dýpi eða allt frá 0.9 til 2.2 m dýpi. Í flestum gryfjunum er mölin meira en 2 m á þykkt, en eins og fyrr segir hamlar jarðvatn frekari könnun með gröfu.

Mölin og steinarnir eru nokkuð vel núin og er líklega að miklu leyti forn strandmöл að uppruna, frá þeim tíma að sjór stóð hærra en nú. Austan við gilið, sem Skarðslækur rennur um, má sjá leifar af gömlum strandhjalla í um 25 m hæð yfir núverandi sjávarmál.

Vestan við veginn upp í námuna, (sjá mynd 1) má á loftmyndum greina ljósa rönd í mórmíni, sem líklega er gamall grandi eða malarrif. Gryfja 7 er grafin í framhaldi af þessari línu, en í henni er mjög vel skoluð möl og nær enginn sandur, sem bendir til þess að þarna sé

um gamlan fjörukamb að ræða. Hola 8 lenti í móri. Þá var grafið til hliðar og holur 9, 10 og 11 lento allar í möl og sandi. Linsur af nær hreinum sandi í holu 10 benda til neðri hluta rifsins. Líklegast er hola 8 í mórmárdragi milli malar-tanga.

Hvergi sér í fast berg á því svæði sem við fórum um, nema austan við brúna yfir Hölmkelsá, þar sem er basalt-kollur. Með þetta í huga má gera ráð fyrir því að mölin sé töluvert þykkari en í gryfjunum á öllu þessu svæði.

SNÆFELLSBÆR

Gryfjur á Breið